

Sygn. akt II Ca 15/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Grzegorz Ślęzak (spr.)
Sędziowie	SSO Jarosław Gołębiowski SSO Dariusz Mizera
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa K. Z.

przeciwko R. Z.

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 13 listopada 2014 roku, sygn. akt III RC 303/14

postanawia:

- 1. uchylić zaskarżony wyrok i postępowanie w sprawie w obu instancjach umorzyć;**
- 2. zarządzić zwrot ze środków Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. na rzecz pozwanego R. Z. kwoty 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem opłaty sądowej od apelacji.**

Sygn. akt II Ca 15/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 13 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa K. Z. - reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową A. Z. przeciwko R. Z. o alimenty

- zasądził alimenty od pozwanego na rzecz małoletniej powódki urodzonej (...) w kwocie po 400 złotych miesięcznie, płatne z góry poczynając od dnia 20 maja 2014 roku, w terminie do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat, do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki - A. Z.;
- oddalił powództwo w pozostałej części;

3. nie obciążył pozwanego nieuiszczonymi kosztami sądowymi, które przejmuję na rachunek Skarbu Państwa;
4. zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami;
5. nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

Małoletnia K. Z. jest córką pozwanego z jego związku z byłą żoną A. Z.. Obecnie ma 17 lat.

Małoletniej należy zapewnić podstawowe utrzymanie w postaci: ubrania, żywienia, środków czystości, przyborów i podręczników szkolnych. Nie ma majątku, ani dochodów. Jest zdrowa. Uczy się w systemie dziennym w klasie II Liceum. Miesięczne koszty jej utrzymania matka oceniła na około 1.600,00 zł.

Pozwany R. Z. ma 38 lat. Z zawodu jest ślusarzem - spawaczem. Jest zatrudniona na Vi etatu. Zarabiała 840,00 zł. Ma na utrzymaniu drugie dziecko w wieku 17 miesięcy. Jest zdrowy. Poności opłaty za mieszkanie około 500,00 zł. razem zamieszkuje pełnoletni brat powódki. Córcę zakupił jedynie część przyborów szkolnych oraz we wrześniu opłacił częściowo wycieczkę. Poza tym odkąd przebywa ona n «i. .-i niełożył na jej utrzymanie.

Matka małoletniej powódki A. T. - Z. ma 38 lat. Nu * wyuczonego zawodu. Ma wykształcenie podstawowe. Pracuje i otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1.731,84 zł. netto chyba, że choruje. Za mieszkanie uiszcza opłaty w kwocie 1.200,00 - 1.400,00 zł. miesięcznie, bowiem je wynajmuje. Nie ma nikogo na utrzymaniu.

W wyroku rozwodowym ustalono miejsce zamieszkania małoletniej powódki przy ojcu. Od matki zostały ustalone na rzecz córki alimenty w kwocie po 150 złotych. Ostatecznie córka wróciła do matki. Postanowieniem z 18 grudnia 2013 roku Sąd zmienił opisane rozstrzygnięcie i ustalono miejsce pobytu małoletniej K. Z. przy matce. Małoletnia zamieszkiwała razem z matką od około maja 2013 roku. Obecnie od września 2014 roku, z uwagi na trudne warunki lokalowe u matki przebywa w domu ojca. W wakacje 2014 roku przebywała u babci i pozostawała na jej utrzymaniu.

Sąd zważył, iż w ocenie Sądu żądanie przedstawiciela ustawowego zasądzenia alimentów na rzecz małego powoda K. Z. od pozwanego jest uzasadnione co do zasady. Art. 128 krio stanowi bowiem, iż obowiązek dostarczania środków utrzymania w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Nadto z treści art. 133 § 1 krio wynika, i rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie są jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

W sprawie niniejszej, w ocenie Sądu, małoletnia powódka nie jest w stanie samodzielnie się utrzymać, z uwagi na to, iż w chwili obecnej ma 17 lat, nie ma majątku, ani własnych dochodów. Jest córką pozwanego. Należy zapewnić jej podstawowe utrzymanie w postaci ubrania, żywienia, środków czystości, przyborów, podręczników szkolnych, opłat szkolnych. Małoletnia, zgodnie z rozstrzygnięciem Sądu, ma ustalone miejsce pobytu przy matce. W tej sytuacji, skoro nie przebywa ona u ojca i skoro niełoży on dobrowolnie na utrzymanie córki, żądanie zasądzenia alimentów wniesione przez matkę dziecka jest w pełni zasadne. W sprawie pozwany R. Z. nie udowodnił, aby od momentu kiedy uprawniona przebywa u matki, t. j. od około maja 2013 rokułożył na jej utrzymanie. Z zeznań świadka A. Z. wynika, że istotnie od maja 2013 roku uprawniona przebywał u matki, ewentualnie przyjeżdżała do niej na weekendy lub w wakacje i wówczas pozostawała na utrzymaniu świadka. Z zeznań tych wynika także, że relacje małoletniej powódki z ojcem w tym czasie były złe i dopiero od września 2014 roku przebywa ona w jego mieszkaniu, ale tylko i wyłącznie z uwagi na brak odpowiednich warunków lokalowych u matki. Matka wynajmuje niewielkie mieszkanie. W świetle powyższego powództwo wniesione w maju 2014 roku o zasądzenie alimentów od R. Z. na rzecz jego córki K. Z. należało uwzględnić.

Ustalając zakres obowiązku alimentacyjnego należy mieć na uwadze przesłanki wynikające z art. 135 § 1 krio. Z powołanego przepisu art. 135 § 1 krio wynika, iż zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zakres obowiązku alimentacyjnego zależy zatem z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej zaś - od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia "usprawiedliwione potrzeby" oraz "możliwości zarobkowe i majątkowe" zostały szczegółowo omówione w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNP 1988, nr 4, poz. 42. W uchwale tej stwierdzono między innymi, że: "Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje. Nie jest możliwe ustalenie katalogu usprawiedliwionych potrzeb podlegających zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego i odróżnienie ich od tych, które jako objaw zbytku lub z innych przyczyn nie powinny być uwzględnione. W każdym razie zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno - ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle będzie można określić potrzeby życiowe - materialne i intelektualne uprawnionego. Stosownie do tej dyrektywy rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych - wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby, jak i duchowych - kulturalnych, także środki wychowania - kształcenia ogólnego, zawodowego według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Będzie to mieć wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego będą wzięte pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście przez wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności rodziców o przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie zasadą, dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami i m zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jaku i. żyją sami. Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar, obowiązani są podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. W szczególności i. przypadkach, gdy sytuacja dziecka tego wymaga, rodzice mają obowiązek wyzbywania się posiadanego majątku, bądź jego niektórych składników, aby w ten sposób podoi... ciężącemu na nich obowiązkowi alimentacyjnemu.

Podstawą oddalenia powództwa o zasądzenie alimentów może być tylko brak wszelkich możliwości po stronie zobowiązanego, nie zaś szczupłość środków, jakimi on rozporządza. Możliwości i świadczenia alimentów nie ma ten, kto nie posiada majątku, nie jest, ze względu na stan zdrowia, zdolny do pracy zarobkowej i nie otrzymuje świadczeń. Przez ustawowe określenie "możliwości zarobkowe i majątkowe" rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich możliwości umysłowych i fizycznych. Możliwości zarobkowe zobowiązanego nie mogą być zawsze utożsamiane z faktycznie osiąganymi zarobkami. W przypadkach uzasadnionych obejmują one także wysokość zarobków, które zobowiązany jest w stanie uzyskać, lecz nie osiąga ich z przyczyn niezaskługujących na usprawiedliwienie. Chodzi tu o przypadki, w których osoba zobowiązana nie wykonuje wyuczonego i dorobkowego wynagradzanego zawodu, pracuje w niepełnym wymiarze godzin bądź też pracuje dorywczo. Nałożony na rodziców obowiązek alimentacyjny w stosunku do własne dziecka podlega regulacji specjalnej i uprzywilejowanej. Ta forma uprzywilejowania wyraża się między innymi w tym, że obowiązek rodziców dostarczania środków utrzymania i wychowania trwa dopóty, dopóki dziecko nie jest w stanie samodzielnie, się utrzymać.

W sprawie niniejszej uprawnionemu należy zapewnić podstawowe utrzymanie, w postaci ubrania, wyżywienia, środków czystości, przyborów i podręczni ko szkolnych. Ojciec dziecka pracuje na 1/3 etatu, uzyskuje dochody

z pracy w kwocie około 840,00 zł. miesięcznie, ma na utrzymaniu drugie dziecko. Ponosi opłaty za mieszkanie. Matka uprawnionej pracuje, wynajmuje mieszkanie. Od maja 2013 roku ponosił w pełni koszty utrzymania córki. Reasumując, zdaniem Sądu, zobowiązany R. Z. jest w stanie ponosić część kosztów utrzymania córki - w wysokości 400,00 zł. miesięcznie. Kwota ta pozwoli zabezpieczyć podstawowe potrzeby małoletniej w postaci ubrania i wyżywienia.

Dlatego w takim zakresie powództwo uwzględnione), zaś w pozostałym zakresie oddalono, jako zbyt wygórowane zarówno w stosunku do możliwości zarobkowych pozwanego i usprawiedliwionych potrzeb uprawnionej. Zdaniem Sądu koszty utrzymania małoletniego z uwzględnieniem wszystkich wydatków, w tym także tych czynionych raz w roku, kształtują się w kwocie nie większej, niż 800,00 - 1.000,00 zł. miesięcznie. Zatem alimenty od pozwanego na rzecz córki po 400,00 zł. miesięcznie stanowią połowę kosztów jej utrzymania. Podkreślić także należy, że rodzice winni jednoznacznie rozstrzygnąć, gdzie mieszka małoletnia, a tym samym, kto winien dbać o zapewnienie bieżącej pieczy nad dzieckiem. Zgodnie z aktualnym rozstrzygnięciem Sądu, małoletnia powódka przebywa pod pieczą matki i to matka winna zadbać o uregulowanie alimentów, co też uczyniła składając niniejszy pozew, który Sąd uwzględnił.

Mając na uwadze sytuację majątkową i życiową pozwanej, Sąd nie obciążył jej opłatą - art. 102 kpc.

Z uwagi na częściowe uwzględnienie powództwa, koszty procesu między stronami wzajemnie zniesiono - art. 100 kpc.

Z urzędu, na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc, wyrokowi w części zasądzającej alimenty nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów, należało orzec, jak w wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w części, tj. w zakresie:

- pkt. I w części dotyczącej zasądzenia ode mnie na rzecz małoletniej K. Z. alimentów w kwocie 400 zł miesięcznie zaczynając od maja 2014 r. w terminie do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami.
- pkt. 4 nadającym wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Apelacja wyrokowi powyższemu zarzuca:

1. - naruszenie art. 233 par. 1 KPC poprzez błędną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczeniem życiowym ocenę materiału dowodowego poprzez niezasadne uznanie że:

- powódka ponosi jakiegokolwiek koszty związane z utrzymaniem córki, w sytuacji, gdy córką nawet z nią nie mieszka,
- iż nie dostarczam na rzecz córki środków utrzymania przez co nie realizuję wobec niej obowiązku alimentacyjnego, wobec stałego zamieszkiwania córki ze mną,

2. nie danie wiary zeznaniom świadka A. Z., która potwierdziła okoliczności co do obecnego stałego mieszkania córki ze mną oraz fakt całkowitego utrzymywania córki przez bezpodstawne przyjęcie przez Sąd I Instancji, iż wobec formalnego orzeczenia miejsca pobytu małoletniej przy matce ciąży na mnie obowiązek zapłaty alimentów w sytuacji faktycznego zamieszkiwania córki ze mną, w sytuacji gdy brak jest ku temu podstaw prawnych.

3. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy poprzez niezbadanie aktualnej sytuacji mieszkaniowej i ekonomicznej córki oraz jej relacji z matką,

4. naruszenia art. 5 KC poprzez przyznanie przez Sąd 1 Instancji powódce, a właściwie jej przedstawicielce ustawowej, ochrony prawnej pomimo, iż jej działania są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego pkt. 1 oraz pkt. 3 orzeczenia przez oddalenie powództwa również w zaskarżonym zakresie, ewentualnie o uchylenie orzeczenia w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Na rozprawie odwoławczej powódka K. Z., która w dniu 3 stycznia 2015 r skończyła 18 lat i stała się osobą pełnoletnią, oświadczyła, że zamieszkuje z ojcem, który ją utrzymuje i w związku z tym cofa przedmiotowe powództwo o alimenty wniesione w jej imieniu przeciwko pozwanemu przez jej matkę, jako jej przedstawicielkę ustawową w dacie kiedy była jeszcze małoletnia.

Pozwany wyraził zgodę na cofnięcie pozwu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Cofnięcie powództwa przez powódkę przed Sądem II instancji nie pozostaje - w okolicznościach niniejszej sprawy - w sprzeczności z prawem lub zasadami współżycia społecznego ani też nie zmierza do obejścia prawa.

Nie ma zatem żadnych podstaw do uznania powyższej czynności procesowej, dokonanej przez powódkę na rozprawie odwoławczej, za niedopuszczalną w świetle przepisu art. 203 § 4 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc.

Mając na względzie powyższe, należało na podstawie art. 386 § 3 kpc uchylić zaskarżony wyrok i postępowanie w sprawie w obu instancjach umorzyć wobec treści przepisu art. 355 kpc.